

Sygn. akt VU 834/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 września 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSR del. Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 10 września 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku Z. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M..

o emeryturę

na skutek odwołania Z. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M..

z dnia 9 maja 2013 r. sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawcy Z. P. prawo do emerytury z dniem 1 lutego 2013 roku.

Sygn. akt VU 834/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 maja 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. odmówił wnioskodawcy Z. P. prawa do emerytury z uwagi na brak wymaganego stażu pracy w warunkach szczególnych.

Od powyższej decyzji wnioskodawca wniósł w dniu 22 maja 2013r. odwołanie, w którym wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i przyznanie wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury, wnosząc o zaliczenie do okresu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od dnia 18 sierpnia 1982r.r. do dnia 29 kwietnia 1990r. w (...) B. przy budowie Elektrowni (...).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 7 marca 2012r. pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca Z. P.urodził się w dniu (...). W dniu 18 lutego 2013 r. złożył wniosek o przyznanie emerytury. Wnioskodawca nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-6 akt ZUS)

Na dzień 1 stycznia 1999 roku skarżący udowodnił staż pracy wynoszący 27 lat, 9 miesięcy i 5 dni, w tym **9 lat, 9 miesięcy i 27 dni pracy w szczególnych warunkach.**

Do pracy w szczególnych warunkach organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy okresu od 18 sierpnia 1982r. do dnia 29 kwietnia 1990r. na stanowisku monter urządzeń i konstrukcji stalowych i metalowych, monter konstrukcji i urządzeń

metalowych – mistrz, monter, podnosząc że z przedłożonych dokumentów nie wynika, czy w/w prace wykonywane były na wysokości.

(dowód: decyzja z dnia 9 maja 2013r. – k. 72 akt)

Wnioskodawca w okresie od dnia 18 sierpnia 1982r. do dnia 31 grudnia 1995r. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Przedsiębiorstwie (...), które następnie zostało przekształcone w (...) Spółkę Akcyjną. Przedsiębiorstwo zajmowało się wytwarzaniem i montażem konstrukcji metalowych na rzecz budownictwa.

Wnioskodawca w spornym okresie od 18 sierpnia 1982r. do 29 kwietnia 1990r. - za wyjątkiem pobyków na budowach eksportowych - pracował jako monter urządzeń i konstrukcji metalowych przy montażu przewodów kominowych wielkopieczowych przemysłowych w Elektrowni (...). Wnioskodawca był brygadziwą. Wnioskodawca wraz ze swoją brygadą zajmował się montażem ciągów kominowych wewnątrz kominów przemysłowych o wysokości 300m i średnicy 24m. u góry oraz 36m u podstawy. Pierwszy komin, przy którym pracował wnioskodawca był budowany od początku zatrudnienia wnioskodawcy do końca 1986r. Po zakończeniu budowy pierwszego komina wnioskodawca przez okres dwóch miesięcy w 1987r. pracował przy montażu stacji przeładunkowej węgla (jest to ciąg technologiczny o wysokości 36m) w Kopalni (...). Następnie pracował ponownie przy budowie drugiego komina przemysłowego Elektrowni (...), co miało miejsce od 1987r. do 1990r

Do obowiązków wnioskodawcy należał montaż metalowych kominów tzw. ciągów kominowych wewnątrz komina przemysłowego oraz dodatkowo nadzór nad pracownikami brygady. W każdym kominie przemysłowym było montowanych sześć kominów metalowych. Jeden metalowy komin składał się z sześciu metalowych rur o średnicy 6,5m oraz 12 m wysokości. Montaż rur odbywał się wewnątrz komina, na specjalnie do tego zrobionych metalowych rusztowaniach. Montowanie rur polegało na ich szepianiu przez wstępne spawanie.

Wnioskodawca przebywał na budowie eksportowej:

- w Iraku w okresie od dnia 16 marca 1984r. do dnia 15 marca 1985r. , gdzie pracował przy budowie stacji uzdatniania wody jako monter urządzeń;

- w RFN od dnia 13 marca 1989r. do dnia 30 czerwca 1989r., gdzie pracował jako monter.

Wnioskodawca pracował w pełnym wymiarze czasu pracy na cały etat.

(dowód: umowa o pracę z 18 sierpnia 1982r. – k. 52 akt osobowych, umowa o pracę z dnia 13 marca 1984r. – k. 17 akt osobowych, opinia z 28 października 1988r. – k. 34 akt osobowych, angaże – k. 43-48 akt osobowych, zaświadczenie kwalifikacyjne z 17 listopada 1983r., z 27 grudnia 1982r.– k. 50, 51 akt osobowych, zeznania świadka H. Ł. – k. 18 odwrót akt, zeznania świadka J. C. – k. 18 odwrót akt, zeznania wnioskodawcy k. 18 odwrót – 19 akt))

Sąd Okręgowy dokonał oceny dowodów i zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
2. ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca posiada wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, ukończył 60 lat.

Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Prawidłowe rozumienie pojęcia pracy w szczególnych warunkach nie jest możliwe bez wnikliwej analizy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Z zestawienia § 1 i 2 tegoż rozporządzenia wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Odnośnie oceny dowodów zgromadzonych w postępowaniu zważyć należy, iż okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Należy jednak wskazać, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak zatem takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego.

W będącej przedmiotem osądu sprawie sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy w (...) nie był kwestionowany przez organ rentowy i jest bezsporny w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach osobowych. Sporny pozostawał natomiast charakter wykonywanej w tym okresie pracy z uwagi na brak świadectwa pracy w szczególnych warunkach. Brak świadectwa pracy w szczególnych warunkach nie przesądza jednak, że wnioskodawca takiej pracy nie wykonywał. Świadectwo pracy w szczególnych warunkach – jak już wyżej podnoszono- nie jest wyłącznym dowodem służącym do wykazania charakteru świadczonej pracy. A co za tym idzie jego brak nie wyklucza ustalenia, że świadczona praca była pracą w szczególnych warunkach, z tym że ciężar wykazania tej okoliczności spoczywa na ubezpieczonym.

Wnioskodawca sprostował temu obowiązkowi. Charakter wykonywanej przez skarżącego pracy Sąd ustalił w oparciu o spójne i wiarygodne zeznania świadków: H. Ł. i J. C., zeznania skarżącego oraz dokumenty zawarte jego aktach osobowych (świadectwo pracy, umowę o pracę, angaże). Zważywszy, że świadkowie w spornym okresie pracowali razem z wnioskodawcą, wykonując te same co i on prace, należy uznać że dysponują bezpośrednią i szczegółową wiedzą co do codziennych obowiązków wnioskodawcy. Jak zatem wynika z ich zeznań wnioskodawca w spornym okresie był pracował przy montażu kominów przemysłowych w Elektrowni (...), a dodatkowo jako brygadzysta monterów konstrukcji i urządzeń metalowych sprawował nad nimi nadzór. W spornym okresie wnioskodawca pracował przy budowie dwóch kominów przemysłowych. Pierwszy komin był budowany od początku zatrudnienia wnioskodawcy do 1986r., a drugi od 1987r. do końca spornego okresu w 1990r Komin przemysłowy miał 300m wysokości i średnicy 36m u podstawy oraz 24m u góry. Zadaniem monterów było zamontować wewnątrz kominów przemysłowych sześć metalowych kominów tzw. ciągów kominowych. Konstrukcja każdego metalowego komina składała się z sześciu metalowych rur o średnicy 6,5m oraz 12 m wysokości. Do codziennych obowiązków wnioskodawcy należał montaż metalowych kominów tzw. ciągów kominowych wewnątrz komina przemysłowego oraz nadzór nad pracownikami brygady. Montaż rur odbywał się wewnątrz komina, na specjalnie do tego zrobionych metalowych rusztowaniach. Montowanie rur polegało na ich układaniu od podstawy komina aż do góry i ich szepianiu ze sobą przez wstępne spawanie.

Biorąc powyższe pod uwagę oraz złożone w sprawie zeznania świadków i wnioskodawcy co do codziennych warunków pracy i sposobu organizacji pracy oraz w oparciu o zgromadzone dokumenty pracownicze nie ulega wątpliwości, że praca wnioskodawcy przy montowaniu metalowych rur wewnątrz kominów przesyłowych oraz spawaniu elektrycznym, gazowym, atomowo wodorowym, była pracą o znacznej szkodliwości dla jego zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości. Świadczy o tym nie tylko zakres jego obowiązków, charakter pracy, ale także warunki w jakich praca była świadczona.

Praca przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości, a za takie należy uznać prace wykonywane przez wnioskodawcę przy montażu metalowych kominów wewnątrz kominów przemysłowych o wysokości 300m jest pracą w szczególnych warunkach zgodnie z wykazem A dział V (w budownictwie i przemyśle metalowym) poz. 5 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku. Również wykonywane przez wnioskodawcę przy montażu rur prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym zostały wymienione wykazie A, Dziale XIV, poz. 12, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku i podlegają uwzględnieniu jako praca w warunkach szczególnych na cele emerytalno – rentowe.

Pracą w szczególnych warunkach była również praca wnioskodawcy przy montażu stacji przeladunkowej węgla w (...)w B.wykonywana przez okres dwóch miesięcy w 1987r. Stacja przeladunkowa węgla była wykonana z konstrukcji metalowych i miała 36m wysokości, a zatem praca wnioskodawcy przy jej montażu była pracą przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości wymienioną w wykazie A Dział V poz. 5.

Sąd nie zaliczył natomiast wnioskodawcy do pracy w szczególnych warunkach okresów pracy na budowach eksportowych, które miały w okresie od dnia 16 marca 1984r. do dnia 15 marca 1985r. w Iraku, gdzie pracował przy budowie stacji uzdatniania wody jako monter urządzeń oraz od dnia 13 marca 1989r. do dnia 30 czerwca 1989r. w RFN, gdzie pracował jako monter. Wnioskodawca mimo spoczywającego na nim ciężaru dowodów nie przedstawił na tą okoliczność żadnych dowodów. W aktach osobowych są li tylko umowy, które potwierdzają fakt pobytu wnioskodawcy na budowach zagranicznych oraz określają stanowisko pracy jako monter. Dokumenty te nie pozwalają na ustalenie

charakteru świadczonej przez skarżącego pracy. Z tego względu Sąd odmówił wiary zeznaniom wnioskodawcy co do wykonywania prac montera konstrukcji metalowych na wysokości podczas pracy na budowie eksportowej jako gołosłownym.

Reasumując wnioskodawca wykazał, że stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wykonywał pracę w szczególnych warunkach, nie tylko w okresie zaliczonym mu przez organ rentowy w wymiarze 9 lat 9 miesięcy i 27 dni, ale także w spornym okresie w łącznym wymiarze 6 lat 4 miesiące i 21 dni tj.:

- od dnia 18 sierpnia 1982r. do 15 marca 1984r. (1 rok 6 miesięcy i 27dni)

- od 16 marca 1985r. do 12 marca 1989r. (3 lata 11 miesięcy i 26 dni)

- od 1 lipca 1989r. do 29 kwietnia 1990r. (9 miesięcy 28 dni)

Po doliczeniu w/w okresów do pracy w szczególnych warunkach , nie ulega wątpliwości że wnioskodawca wykazał, iż w szczególnych warunkach pracował przez okres znacznie przekraczający 15 lat.

Zatem biorąc pod uwagę, iż wnioskodawca w dacie złożenia wniosku spełniał jednocześnie pozostałe wymagane przepisami rozporządzenia warunki, to jest ukończył 60 lat, a jego łączny okres zatrudnienia składkowy i nieskładkowy wyniósł ponad 25 lat, należy uznać, że wydana przez organ rentowy decyzja jest błędna, a żądanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury z pierwszym dniem miesiąca, w którym złożył on wniosek o emeryturę, gdyż z tym dniem została spełniona ostanía przesłanka od której to prawo było uzależnione.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji